

2021

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

#12

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

2021

ЖУРНАЛ ОНОВЛЮЄ КОМАНДУ
ІДЕ ПОШУК НОВОГО ФОРМАТУ

**НА ЕКОНОМІКУ
ВПЛИВАЄ ВСЕ**

**EVERYTHING AFFECTS
ECONOMICS**

ТОБТО, ГОВОРИМО ПРО ШЛЯХИ ДО СТАНОВЛЕННЯ
МОДЕРНОЇ НАЦІЇ? МОДЕРНОЇ КРАЇНИ?

А що воно таке - модерна країна?

ЦЕ ТАКЕ СУСПІЛЬСТВО, ДЕ БІЛЬШІСТЬ РОЗУМІЄ
ТРЕНДИ ЕВОЛЮЦІЇ ПРИРОДИ ТА ЛЮДСТВА
І МОДЕРНА В СВОЇЙ ПОВЕДІНЦІ?

А що таке модерна поведінка у відсталій країні?

У наступних номерах журналу – економічні, політичні,
кліматичні, соціальні та інші актуальні тенденції

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЗАУВАЖЕННЯ
ukreconomist@ukr.net

*Існує китайське прокляття, що говорить:
«Нехай він живе у цікаві часи».
Подобається нам це чи ні,
але ми живемо в цікаві часи...*

Роберт КЕННЕДІ

2021-го грудень

*Все-таки ми живемо у цікавий час...
Звичайно приємно, коли через кілька
років представники громади позитивно
оцінюють результати твоєї роботи
та ще й на сторінках газети Верховної
Ради, хоча тоді, одразу після
Євромайдану і початку російської
агресії, часи теж були дуже цікавими...
А так хотілося б пожити в Україні,
про яку розповідають чиновники у своїх
доповідях, із щорічно зростаючим ВВП,
500-доларовою середньою зарплатою,
відремонтованими дорогами
та протидією корупції. Може вона
десь і існує, така-собі чи то «країна
у смартфоні», чи то у паралельній
звітно-довідній реальності, а ми
її просто не помічаємо?
Але перспективи в нас чудові,
варто у цьому перекоонатися хоча б
ознайомившись із роботами майбутніх
українських економістів.*

На економіку впливає все!

*З повагою до наших передплатників
і читачів та найкращими
побажаннями у Новому році
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошниченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
В Україні	4
Економічна думка	
Ми всі – добросерді вчені, стали на помилковий шлях надії на соціалістичні ідеї... (інтерв'ю з Нобелівським лауреатом Полом Самуельсоном)	6
Про економіку відверто...	10
Країна, регіон, громада	
О.ІВАШКО Рівний шлях Кривого Озера	11
Наукова дискусія	
Матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань «СУЧАСНІ ТРЕНДИ МОРЕГОСПОДАРЮВАННЯ» (НУК, 1-2 грудня 2021 р.):	14
- Економічна політика України в контексті розвитку світової економіки	14
- Цифровізація економіки як пріоритетний напрям піднесення морської індустрії	47
- Фінанси сталого розвитку	70
- Драйвери та тренди управління морським господарським комплексом	81
- Цифрові технології в обліку, аналізі та аудиті	96
Конкурс наукових есе «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ»	109
Аналітика, статті, публікації	
Г.ЄФІМОВА, І.СЕМІЛЕТ Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні	116

Роберт Френсіс Кеннеді (20.11.1925, Бруклайн, США – 06.06.1968, Лос-Анджелес, США) – американський політик і державний діяч, помер після поранення під час президентської виборчої кампанії, один з двох молодших братів вбитого президента Джона Ф. Кеннеді. Наведено цитату з «Промови надії» перед членами Національної спілки студентів Південної Африки в Університеті Кейптауна (ПАР, 6 червня 1966 р.), що вважається його найбільшим і найвідомішим виступом. Сучасними дослідниками не підтверджується китайське походження наведеного виразу і приводяться такі приклади як «краще бути собакою в епоху спокою, ніж людиною в епоху хаосу» та «світ, що змінюється, породжує героїв» (ред.)

ликому бізнесу. Основні переваги ERP-систем зображені на рис. 1.

Рис. 1. Основні переваги ERP-систем

Ефективність – ERP створює єдину уніфіковану систему звітності всіх процесів. Вона автоматично генерує корисні звіти та аналітику у будь-який час. З нею керівництву не доведеться вручну збирати електронні таблиці, листи і звіти.

Прозорість – ERP-системи розробляють під запити конкретної компанії, до неї включають сторонні системи та послуги, з якими зручно працюватиме бізнес-партнерам, постачальникам, клієнтам та іншим контрагентам. Вона за-

безпечує керівництву повний доступ до кожного бізнес-процесу будь-якого підрозділу фактично цілодобово.

Захист інформації – Навряд чи знайдеться інформаційна система, яка може дати абсолютну гарантію безпеки даних. Персональні дані інтелектуальна власність, фінансова інформація – що більше систем обробляють цю інформацію, то складніше відстежити ризики. ERP-система вводить єдині стандарти доступу, введення та виведення даних та централізоване зберігання інформації

Масштабованість – Незалежно від того, яким чином ви розширюєте свій бізнес, виходите на нові ринки, впроваджуєте нові процеси або продукти, при правильному виборі постачальника ERP-платформа підлаштовується під ці зміни.

Таким чином, платформа звільняє час на стратегічне планування, якісніший аналіз та порівняння показників відділів. ERP-система допомагає знайти в аналітиці тенденції, які раніше не помічали і навіть не мали шансу помітити.

Список використаних джерел:

1. Що таке ERP-системи URL: <https://dynamics.microsoft.com/ru-ru/erp/what-is-erp/>.
2. Єфімова Г.В., Пащенко О.В. Адаптація організаційно-управлінської системи підприємства до змін в ринковому середовищі / Бізнес-інформ. Харків: Видавничий дім «Інжек», 2019. № 1. С. 403-408.

УДК 338.439: 658

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Інна Іртишчева, Ірина Крамаренко

Пандемія Covid-19 зумовила уряд країни до оцінювання її впливу на стресостійкість національної економіки. Необхідно визнати, що в умові пандемії коронавірусної інфекції розвиток національної економіки відбувався за рахунок обмежених інвестиційних ресурсів. За даними Національного банку України [1] у період 2010-2014 та 2015-2019 років мало від'ємне сальдо прямих іноземних інвестицій (рис. 1). Закономірність зміни динаміка прямих інвестицій змодельована в середовищі табличного процесора Microsoft Excel за допомогою поліномів третього порядку з рівнем достовірності апроксимації $R^2 = 0,3575$. Зважаючи на коливальність полінома,

Inna Irtysheva, Doctor of Economic Sciences, Professor, Iryna Kramarenko, Doctor of Economic Sciences, associate professor Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Investment potential management in the convention of the covid-19 pandemic

The dynamics of foreign direct investment is analyzed. The forecast of net inflow / outflow of foreign direct investment in the Covid-19 pandemic is given. The main directions of investment potential management in the conditions of Covid-19 are given. Key words: investment potential, direct investments, Covid-19 pandemics.

Keywords: digital technologies, transport and logistics system, infrastructure, digital logistics

І.Іртишчева – доктор економічних наук, професор, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, І.Крамаренко – доктор економічних наук, доцент, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© І.Іртишчева, І.Крамаренко 2021

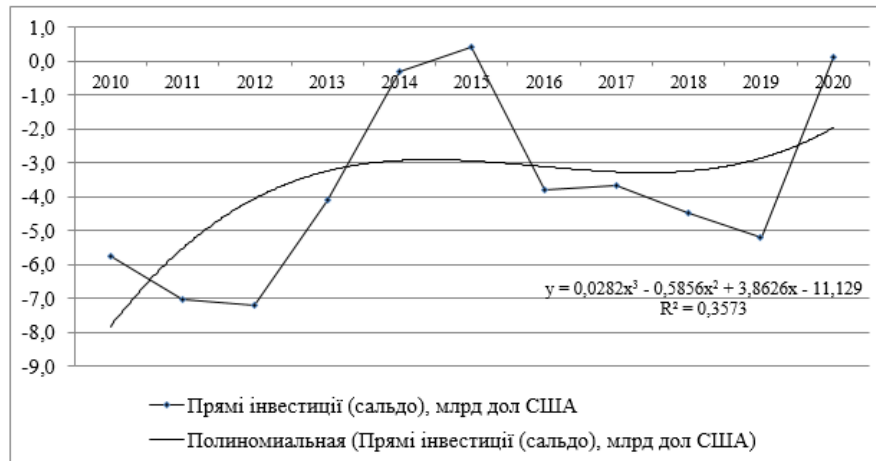

Рис. 1. Динаміка зміни прямих інвестицій за 2010-2020 рр., млрд дол. США

Джерело: складено за даними Національного банку України [1]

можна передбачити на найближчий майбутній період збільшення обсягу прямих інвестицій в Україні.

Однак, за прогнозами Міністерства економіки України прогнозується чистий приплив прямих іноземних інвестицій на період 2022-2024 років за основним та альтернативним сценарієм (табл. 1).

Зростанню інвестиційної активності сприятиме розвиток індустриальних парків, як інвестиційних майданчиків з усією необхідною інженерно-технічною та транспортною інфраструктурою, поширення практики застосування механізмів спільного інвестування. Реалізація проєктів державно-приватного партнерства, у т.ч. концесій, звільнення додаткового інвестиційного ресурсу всередині держави у результаті завершення структурних реформ (земельна реформа, приватизація) та масштабної дерегуляції, а також активна співпраця з міжнародними фінансовими організаціями залишатимуться головними пріоритетами державної інвестиційної політики та стимулюватимуть реалізацію нових масштабних інвестиційних проєктів.

Отже, ефективне управління інвестиційним потенціалом в умовах Covid-19

Таблиця 1

Прогноз чистого припливу / відпливу прямих іноземних інвестицій в пандемії Covid-19

	2022		2023		2024	
	Основний сценарій	Альтернативний сценарій	Основний сценарій	Альтернативний сценарій	Основний сценарій	Альтернативний сценарій
Чистий приплив / відплив прямих іноземних інвестицій (за методологією платіжного балансу), млрд доларів США	3-3,5	0,5-1	4-4,5	2-2,5	5-5,5	3-3,5

Джерело: [2]

У сфері інвестиційного та інноваційного розвитку інвестиційна політика буде спрямована на активне надолуження понесених втрат у «карантинний» період: створення сприятливого інвестиційного клімату та стимулювання припливу капітальних вкладень у виробництво конкурентоспроможної продукції, інвестиційне забезпечення структурної перебудови економіки. Відбуватиметься подальше прийняття та імплементація всіх необхідних законодавчих змін з метою забезпечення сприятливого правового поля на ринках капіталу у відповідності до європейських норм, у т.ч. у напрямку захисту прав інвесторів та забезпечення отримання ринком фінансових послуг України статусу внутрішнього ринку Європейського Союзу [2].

можливо за рахунок чіткої вираженої політики. Серед основних пріоритетів визначено: удосконалено законодавчої бази, розвиток індустриальних парків; реалізація проєктів державно-приватного партнерства. Реалізація визначених пріоритетів забезпечить чистий приплив прямих іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external> (дата звернення 15.11.2021 року)
2. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки. Міністерство економіки України, 2021. 115с.
3. Крамаренко І. С. Методичні підходи до оцінки управління інвестиційним потенціалом регіону. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8243> (дата звернення: 15.11.2021)